

KLJUČNE PREPREKE
JEDNAKOSTI, RAZLIČITOSTI I INKLUZIJI
U ORGANIZACIJAMA KOJE
RADE S MLADIMA:
ISKUSTVO IZ PET ZEMALJA EU-a

SAŽETAK IZVJEŠĆA O KOMPARATIVNOM ISTRAŽIVANJU

Sufinancira
Europska unija

Ključne prepreke jednakosti, različitosti i inkluziji u organizacijama koje rade s mladima: iskustvo iz pet zemalja EU-a

SAŽETAK IZVJEŠĆA O KOMPARATIVNOM ISTRAŽIVANJU

**Sufinancira
Europska unija**

NASLOV:

„Ključne prepreke jednakosti, različitosti i inkluziji u organizacijama koje rade s mladima – iskustvo iz pet zemalja EU-a” - SAŽETAK IZVJEŠĆA O KOMPARATIVNOM ISTRAŽIVANJU

IZDAVAČ:

Forum za slobodu odgoja, Đorđićeva 8, 10 000 Zagreb

ZA IZDAVAČA:

Ana Munivrana

UREDNIKA:

Višnja Pavlović

PODRŠKA U PROVEDBI ISTRAŽIVANJA:

Anamarija Karin

LEKTURA:

Vanja Kožić Komar

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Centro per lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci (Centre for Creative Development), Italija

Zagreb, 2023.

Sufinancira
Europska unija

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

SADRŽAJ

O PROJEKTU.....	7
UVOD.....	8
EDI GO ISTRAŽIVANJE.....	9
KLJUČNI NALAZI ISTRAŽIVANJA.....	10
ŠTO SU REKLI STRUČNJACI ZA RAD S MLADIMA O DISKRIMINACIJI, PREDRASUDAMA I ISKLJUČENOSTI MLADIH	10
ŠTO SU REKLI STRUČNJACI ZA RAD S MLADIMA O ORGANIZACIJSKIM PREPREKAMA SUDJELOVANJU MLADIH	13
Organizacije koje rade s općom populacijom mladih.....	13
Organizacije koje rade sa specifičnim skupinama mladih ljudi u nepovoljnom položaju.....	15
MLADI O DISKRIMINACIJI, PREDRASUDAMA I ISKLJUČENOSTI.....	16
MLADI O PREPREKAMA SUDJELOVANJU U ORGANIZACIJAMA KOJE RADE S MLADIMA.....	18
ZAKLJUČCI.....	20
KLJUČNE PREPORUKE.....	21

O PROJEKTU

EDI GO – uvođenje organizacijskog pristupa integraciji modela jednakosti, različitosti, inkluzije u radu s mladima

Partneri: Forum za slobodu odgoja (Hrvatska); KMOP – Education Hub (Grčka); Centre for Creative Development “Danilo Dolci” (Italija); La Xixa (Španjolska); ADICE (Francuska); Humana Nova (Hrvatska)

U raznim strateškim dokumentima Europska unija daje jasne smjernice za poticanje socijalne uključenosti, vrednovanje različitosti i promicanje jednakih mogućnosti za mlade (npr. **Europska strategija za mlade i Smjernice za provedbu Strategije za uključivanje i raznolikost u sklopu programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti**). Osim toga, u mnogim su europskim zemljama ova načela temelj rada s mladima.

Međutim, uvijek postoji potreba za promišljanjem, preispitivanjem i posljedičnim poboljšanjem svakodnevnih praksi i politika u organizacijama koje rade s mladima.

Glavni je cilj projekta EDI GO podržati organizacije koje rade s mladima u jačanju i unapređivanju internih praksi koje promiču jednakost, različitost i inkluzivnost (EDI prakse). Ovaj projekt predviđa razvoj cjelovitog organizacijskog pristupa prilikom pregleda vlastitih EDI praksi unutar različitih aspekata organizacije s ciljem pokretanja organizacijske promjene.

Kako bi se postigli projektni ciljevi, prvi korak bio je provedba fokusnih grupa i intervjua s mladima i osobama koje rade s mladima u pet zemalja. Nalazi ovog istraživanja predstavljani su u komparativnom izvješću „**Key issues in applying equality, diversity and inclusion in youth organizations – experience of five EU countries**“.

Ovdje predstavljamo sažeti opis rezultata istraživanja.

Mladi se danas suočavaju sa specifičnim izazovima koji se odnose na neizvjesnost njihove budućnosti zbog globalizacije, klimatskih promjena, oružanih sukoba, tehnoloških promjena, demografskih i socioekonomskih trendova, populizma, diskriminacije, društvene isključenosti, lažnih vijesti i tako dalje. **Jedna trećina mladih u Europi u opasnosti je od siromaštva i socijalne isključenosti**, mnogi nemaju pristup svojim socijalnim pravima, a mnogi se i dalje suočavaju s višestrukom diskriminacijom, doživljavaju predrasude i zločine iz mržnje.¹ Migracijski fenomen donio je i nekoliko društvenih i inkluzivnih izazova.

Stoga je važno doprijeti do mladih i zajednica u nepovoljnom položaju i osposobiti stručnjake za rad s mladima potrebnim kompetencijama kako bi značajno pridonijeli pozitivnoj interakciji i društvenom skladu među različitim skupinama, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, tjelesne i/ili kognitivne poteškoće, vjeru, seksualnost, boju kože, društveno-ekonomski status, izgled, razinu obrazovanja, jezik kojim govore itd.²

Biti inkluzivan znači dati jednak pristup i mogućnosti svima, bez obzira na njihovu pozadinu i identitet.³ Kako bi se postigao ovaj cilj, sve organizacije i pojedinci trebaju nastojati dati doprinos u izgradnji uključivog i ravnopravnog društva. To se posebno odnosi na organizacije koje rade s mladima te koje mogu značajno utjecati na živote mnogih mladih u nepovoljnom položaju. Sastavni dio prakse rada s mladima treba biti **pristup socijalne pravde**, što također znači nastojanje da se postignu jednakost (jednak pristup), pravičnost (prevladavanje nepravde), jednaka prava, sudjelovanje i različitost (prepoznavanje i poštivanje razlika).

¹ Europska strategija za mlade (2019 – 2027)

² Smjernice za provedbu Strategije za uključivanje i raznolikost u sklopu programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti

³ Embracing Diversity – A Guide to Diversity Management for Organizations Active in Intercultural Youth Work (2021, SALTO-YOUTH Inclusion and Diversity Resource Centre)

EDI GO ISTRAŽIVANJE

Cilj istraživanja provedenog u sklopu **EDI GO projekta** bio je **istražiti iskustva mladih o nesvjesnoj pristranosti, društvenoj isključenosti i diskriminaciji** (u društvu i u organizacijama mladih) kao i **perspektive stručnjaka za rad s mladima o istoj temi**. Osim toga, trebalo je istražiti moguće **prepreke sudjelovanju kao i preporuke** o tome kako organizacije koje rade s mladima mogu obuhvatiti više različitih skupina mladih.

EDI GO tim istraživača iz pet zemalja je između travnja i lipnja 2023. proveo sljedeće aktivnosti:

- odabrao je **30 organizacija** koje rade s mladima u svojim zemljama za sudjelovanje u istraživanju
- održao je **50 individualnih** polu-strukturiranih intervjua s osobama koje rade s mladima
- proveo je **15 fokusnih grupa** s **99 mladih** (16 - 25 godina).

Odabrane organizacije pripadale su dvjema općim kategorijama: organizacije koje rade s općom populacijom mladih i organizacije koje rade sa specifičnim grupama mladih (i njihovim obiteljima) u nepovoljnom položaju. Anonimnost je bila zajamčena svim sudionicima kako bi se osigurali uvjeti za razmjenu mišljenja i dijeljenje mogućih iskustava nesvjesne pristranosti, predrasuda, isključivanja i diskriminacije u njihovim životima, a možda i u njihovim organizacijama.

KLJUČNI NALAZI ISTRAŽIVANJA

PREPREKE JEDNAKOSTI, RAZLIČITOSTI I INKLUZIJU:

ŠTO SU REKLI STRUČNJACI ZA RAD S MLADIMA O DISKRIMINACIJI, PREDRASUDAMA I ISKLJUČENOSTI MLADIH

Intervjuirane osobe koje rade s mladima podijelile su koji su, prema njihovom iskustvu, najčešći razlozi ranjivosti mladih na diskriminaciju, isključenost i/ili nedostatak pristupa jednakim mogućnostima. Redoslijed niže navedenih razloga odgovara najčešćem redoslijedu razloga koje su sugovornici sami opisali.

Nizak socioekonomski status

Različite značajke obitelji niskog socioekonomskog statusa, poput prostorne marginalizacije (život u ruralnim i/ili udaljenim područjima, područjima s manje mogućnosti ili izbjegličkim kampovima), NEET statusa (nisu zaposleni, obrazovani ili im nedostaje obuka), samohranih roditeljskih obitelji te obitelji s problemima mentalnog zdravlja značajno pridonose ranjivosti na diskriminaciju i isključenost mladih. Sve to zauzvrat ima negativan učinak na akademski uspjeh, postignuća na poslu i životni standard mladih.

Provodi se obrazac socioekonomske diskriminacije, roditelji nisu u mogućnosti uzdržavati svoje dijete pa ono napušta školovanje. (Francuska)

To je cijela jedna društvena skupina, marginalizirana siromaštvom. Grupa je zatvorena sama po sebi, ne izlaze iz kvarta i ne znaju ništa o gradu. (Italija)

Zemlja podrijetla, rasa, etnička pripadnost, vjera ili nacionalnost

Stručnjaci za rad s mladima imenovali su niz različitih skupina mladih ljudi s kojima rade, poput mladih migranata, Roma, mladih muslimanske vjeroispovijesti, kao i drugih etničkih i vjerskih manjina koje doživljavaju predrasude, socijalnu isključenost i diskriminaciju u društvu općenito.

U našem javnom sustavu mogu se zapošljavati samo hrvatski državljani, pa čak i ako mlada osoba sa statusom migranta upiše školu za medicinske sestre, ne može se zaposliti u javnom zdravstvu. (Hrvatska)

Mnogi mladi ljudi (s migrantskim podrijetlom) u našem gradu biraju tehničke škole jer misle da ne mogu raditi ništa drugo, a učitelji im ne pomažu u usmjeravanju. (Italija)

Rodna nejednakost, ljudi izvan cis normativnosti, seksualna orijentacija

Biti mlada žena (rodna nejednakost) ili pripadati LGBTQ+ zajednici također su odrednice ranjivosti na diskriminatorne i isključujuće prakse koje prepoznaju osobe koje rade s mladima. Prijavljena je i transfobija u društvu te posebno diskriminatorno, pa čak i nasilno ponašanje prema LGBTQ+ mladima. Neravnopravnost između mladića i djevojaka spomenuta je u svih pet zemalja, a posebice su rašireni rodni stereotipi na radnom mjestu.

Upoznala sam muškarce koji su željeli poslove poput tajničkih poslova, kozmetičkih poslova ili posla frizera, ali bili su odbijeni. Ili djevojka na svom informatičkom školovanju koja je bila jedina žena i ponekad je bila diskriminirana. (Francuska)

Živimo u svijetu široko rasprostranjene muškosti. (Italija)

Fizičke ili kognitivne poteškoće, problemi mentalnog zdravlja

Stručnjaci za rad s mladima izvijestili su o iskustvima isključivanja mladih ljudi s fizičkim, kognitivnim i/ili psihičkim poteškoćama. Problemi mentalnog zdravlja koji se javljaju među mladima bili su često spominjana tema zbog svoje važnosti tijekom i nakon pandemije. Iako bi mladi ljudi sa smanjenim sposobnostima zbog fizičkih, kognitivnih i/ili psihičkih poteškoća mogli dobiti podršku tijekom svog obrazovanja, nedostaje im daljnja podrška i imaju manje mogućnosti nakon što napuste školu i uđu na tržište rada.

Nakon završetka srednje škole oni (mladi s invaliditetom) najčešće ne dobiju posao, tu prestaje njihova socijalna interakcija koju su imali do sada (kretali su se u društvu, imali vršnjake, poznanike, prijatelje). I onda su prepušteni brizi svojih obitelji. (Hrvatska)

Mladi ljudi imaju novostečenu anksioznost u društvenim situacijama iz kojih su neko vrijeme bili 'otrgnuti' i teško im je i samo sjediti blizu jedni drugih na radionici. (Hrvatska)

Višestruka ranjivost na diskriminaciju, isključenost i/ili nedostatak pristupa jednakim mogućnostima

Mladi ljudi koji pripadaju višestrukim skupinama u nepovoljnom položaju posebno su ranjivi na diskriminaciju i podložni različitim praksama isključivanja. To je sukladno i složenim pravnim aspektima diskriminacije, i konceptu intersekcionalnosti - prema studiji o preklapajućim ili isprepletenim društvenim identitetima i povezanim sustavima opresije, dominacije ili diskriminacije (Crenshaw, 1989)⁴. Intervjuirane osobe izvijestile su o izraženim nepovoljnostima u kojima se nalaze mladi koji pripadaju različitim skupinama i identitetima: na primjer, ovisno o njihovoj rasi, klasi, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji, vjeri i drugim obilježjima identiteta.

Poznavanje jezika temeljni je korak ka socijalizaciji i zapošljavanju te izbjegavanju upadanja u zamku loših poslova (niski prihodi i naporan rad). (Italija)

Mnogi mladi susreću se s višestrukom diskriminacijom. Primjerice, mlada LGBTIQ+ osoba koja živi na otoku - jako je velik broj isključenih... (Hrvatska)

Za mnoge manjine negativni stavovi, stereotipi i predrasude svakodnevni su fenomen. Postoji nedostatak svijesti i razumijevanja u općoj populaciji, a posebno kod ljudi koji su na pozicijama moći (roditelji, odgajatelji, treneri). (Grčka)

⁴ Crenshaw, K. (1989) "Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics," University of Chicago Legal Forum: Vol. 1989: Iss. 1, Article 8.

ŠTO SU REKLI STRUČNJACI ZA RAD S MLADIMA O ORGANIZACIJSKIM PREPREKAMA SUDJELOVANJU MLADIH

Intervjuirane osobe koje rade s mladima podijelile su svoja gledišta o preprekama uključivanju raznolikije populacije mladih u svoj rad.

Organizacije koje rade s općom populacijom mladih

Nedostatak vremena i resursa

Osobe koje rade s mladima svjesne su da njihovim organizacijama nedostaju ljudski i drugi resursi kako bi postale inkluzivnije. Trebalo bi im više potpore i dodatnih resursa za izdvajanje vremena i truda za uključivanje mladih ljudi s, na primjer, fizičkim nedostacima ili za uključivanje mladih koji govore samo svoj materinji jezik, ali ne i jezik organizacije.

Unatoč tome što smo mi, zaposlenici, voljni mijenjati se i pokušavamo promicati različitost, zarobljeni smo u krutim i nefleksibilnim procedurama... koje proizlaze iz sveukupnog pristranog tretmana državnih institucija i ograničene potpore koju obično nude (o izbjeglicama). (Grčka)

Potrebno je planirati njihovu inkluziju (mladih Roma) i prilagoditi svoje programe tako da im to ne bude toliko daleko od života i da im je moguće pratiti. Mnoge organizacije nemaju toliko vremena za ulaganje i tada dolazi do isključivanja koja dodatno pojačava njihovo negativno iskustvo. (Hrvatska)

Nedostatak inicijative

Osobe koje rade s mladima također su prepoznale vlasti nedostatak inicijative i neulaganje postojećih vremena i resursa u privlačenje raznolikijih mladih ljudi u organizacijske aktivnosti. Podijelili su nevoljkost da se prijave za razne potpore zbog troškova inkluzivnih praksi jer to obično znači i mnogo više posla. Podijelili su i da je lakše uključiti motivirane pojedince iz opće populacije u svoje organizacije od kojih bi neki mogli imati određene nedostatke. Oni navode da su uključeni mladi ljudi obično oni koji imaju kapacitet i vrijeme za sudjelovanje, imaju podršku obitelji, žive u blizini organizacije i stoga imaju više mogućnosti.

Nažalost, ljudi koji mogu pristupiti (našoj organizaciji) nemaju ekonomskih poteškoća; mogu si priuštiti plaćanje tečaja i ekskurzija. Iako postoje potpore, one nisu dostupne svima. To je razlog zašto je većina djece bijelaca i iz dobrostojećih obitelji. (Španjolska)

Nedostatak obuke osoblja o EDI praksi

Intervjuirane osobe koje rade s mladima prepoznaju važnost EDI vrijednosti i praksi kao zajedničkih vrijednosti, kako na osobnoj tako i na profesionalnoj razini. Međutim, to nije uvijek lako prakticirati zbog neizvjesnosti kako pristupiti i raditi s nekim mladim ljudima. Osobe koje rade s mladima izjavile su da obično nemaju priliku razgovarati, podijeliti i riješiti neke nesigurnosti vezane za njihov rad s mladim ljudima različitog podrijetla.

Meni osobno... uvijek je bilo malo teško kako izbalansirati uključivanje mlade osobe s poteškoćama i ne učiniti da se ona osjeća drugačije, da se ta osoba osjeća kao dio mini kolektiva koji stvaraš, a da ipak dobije podršku. (Hrvatska)

Nedostatak raznolikosti među osobljem

Neke osobe koje rade s mladima primijetile su homogenost svojih timova u smislu rase, nacionalnosti, obrazovanja i ekonomskog statusa, ističući čak i rodno stereotipne radne pozicije dok je zajednica s kojom rade postajala sve raznolikija. Istaknuli su da bi veća raznolikost među osobljem organizacije mogla biti korisna kada se radi u različitim zajednicama.

Mislimo da nam treba više raznolikosti u našem timu. Mislim, za nas bi bila dodana vrijednost imati ljude iz različitih kultura i religija. (Španjolska)

Nedostatak politika organizacijske raznolikosti

Osobe koje rade s mladima također su primijetile da organizacijama često nedostaju organizacijske politike raznolikosti jer bez konkretnih politika o raznolikosti i uključivanju prepuštaju organizacijsku praksu vodećim timovima kojima možda nedostaje senzibiliteta i svijesti o ovim temama.

Neka razina formalnosti bi pomogla, previše neformalnosti ostavlja prostora za 'zamagljene' informacije i visoku razinu nesvjesnosti. (Italija)

Bez izričitih smjernica i uspostavljenih struktura za promicanje jednakosti i rješavanje predrasuda, predrasude mogu proći bez nadzora i postati ukorijenjene u organizacijskoj kulturi. (Grčka)

Organizacije koje rade sa specifičnim skupinama mladih ljudi u nepovoljnom položaju

Osobe koje rade izravno s mladim ljudima u nepovoljnom položaju uglavnom navode **nedostatak resursa, a ponekad i inicijative** za podršku mladima s kojima rade da sudjeluju u prilikama koje nude druge organizacije mladih. Prepoznaju važnost potpore svojim mladima da sudjeluju u drugim organizacijama koje bi im pružile potencijal umrežavanja izvan njihove zajednice. Na primjer, mlade osobe s invaliditetom, mlade osobe migrantskog podrijetla ili mladi Romi više će oklijevati prijaviti se i sudjelovati u mogućnostima koje pružaju druge organizacije (na primjer Erasmus+ mobilnost), čak i kada su svi troškovi pokriveni.

To je moja sljedeća misija, pronaći neke organizacije koje će im (mladima migrantskog podrijetla) pomoći i koje se ne vrte uvijek oko iste teme (migranti), nego pronaći neke druge sadržaje koji će im pomoći da se otvore drugima i da se drugi njima otvaraju, tako da to stvarno postane dvosmjerna integracija. (Hrvatska)

MLADI O DISKRIMINACIJI, PREDRASUDAMA I ISKLJUČENOSTI

Mladi su u fokusnim grupama govorili o razlozima koji njih i njihove vršnjake čine ranjivima na diskriminaciju, isključenost i/ili manji pristup različitim mogućnostima. **Razlika u perspektivama mladih i onih koji rade s njima** može se vidjeti u **redoslijedu navođenja kategorija ranjivosti mladih na diskriminaciju i isključenost** koje su mladi identificirali, ali i **dodatnih kategorija koje odrasli nisu prijavili** poput fizičkog izgleda, akademskog uspjeha i dobi.

Rasa, etnička pripadnost, vjera

Migrantsko podrijetlo nije toliko bitno sve dok se ne vidi - na način da ste bijelac. Ako niste bijelac, vaše migrantsko podrijetlo postaje temelj za diskriminaciju. (Hrvatska)

Dobro, mislim da i nacionalnost svakako igra ulogu, odnosno, u poslovima Grk radije zaposli Grka. Tako je pomalo od davnina. (Grčka)

Seksualna orijentacija i spol (izvan cis-normativnosti)

Iako zapadni svijet napreduje, još uvijek osjećam da ako si išta osim hetero, odrastaš srameći se jer si drugačiji i isključen si iz mnogih stvari. (Hrvatska)

Ljudi nemaju nikakva znanja o trans identitetu. (Francuska)

Socioekonomski status

Bez posla je također vrlo teško pronaći stan i to na kraju dovodi do ekstremnih stanja ranjivosti, ovisnosti, mentalnih i fizičkih bolesti i marginalizacije. (Italija)

Invaliditet, tjelesno i mentalno zdravstveno stanje

Bez obzira na to koliko su (problemi s mentalnim zdravljem) očiti ili ne, funkcionalni ili disfunkcionalni, nakon što nekoga obavijestite o svojim poteškoćama, njihovo se ponašanje mijenja, ali ne na dobar način. (Grčka)

Fizički izgled

Ponekad se to događa na zabavama, ako se ne obučete kako se očekuje, možda vas neće pustiti. (Španjolska)

Postoji određeni standard (o izgledu). U grupi prijatelja ljudi mogu biti izdvojeni i ismijavani. (Francuska)

Akademski uspjeh

Učitelji vas ocjenjuju gledajući ocjene koje su vam dali drugi učitelji. Nepravda je kad se ovako ocjenjuje. (Hrvatska)

Dob

Boomeri su super lojalni. Radili su 50 godina za istu tvrtku i kažu da mi, generacija Z i milenijalci, nemamo lojalnosti jer želimo promijeniti posao. Ali nije to zbog odanosti, već zato što se svijet tako brzo mijenja i trebamo pozornost i žudimo za učenjem različitih stvari, drugačiji smo, fizički, psihički, emocionalno, sve je drugačije za nas. (Hrvatska)

MLADI O PREPREKAMA SUDJELOVANJU U ORGANIZACIJAMA KOJE RADE S MLADIMA

Mladi su u fokusnim grupama identificirali različite prepreke koje ometaju sudjelovanje mladih u organizacijama koje rade s mladima, a one se mogu sažeti u sljedeće četiri kategorije:

Socioekonomski status. Sudionici fokusnih grupa primijetili su da mladi koji sudjeluju u radu udruga koje rade s mladima imaju više slobodnog vremena i najčešće nemaju egzistencijalnih briga. Na primjer, mogućnosti koje neke organizacije koje rade s mladima nude, poput razmjena i drugih programa mobilnosti, vrste su aktivnosti za koje je potrebno imati pokriveno troškove i slobodno vrijeme za ulaganje.

Invaliditet. Mladi s različitim teškoćama, tjelesnim, kognitivnim i/ili psihičkim, najčešće trebaju dodatnu podršku za sudjelovanje u različitim aktivnostima. Mladi su prepoznali da su određene aktivnosti koje organiziraju udruge koje rade s mladima (primjerice aktivnosti u planinama ili fizički zahtjevne aktivnosti) nedostupne mladim osobama s tjelesnim invaliditetom.

Migrantski status, kulturna raznolikost i jezična barijera. Prepoznato je da mladi koji sudjeluju u njihovim organizacijama najčešće predstavljaju većinsko stanovništvo zemlje. U fokusnim grupama spominjani su različiti razlozi zbog kojih je mladima s migrantskim statusom teško sudjelovati u aktivnostima organizacija koje rade s mladima, kao što su: neriješen pravni status, nemogućnost putovanja, nepoznavanje lokalnog jezika ili prilika.

Život u udaljenim područjima, izbjegličkim kampovima ili područjima s manje mogućnosti. Mladi su spomenuli da ako netko živi u ruralnim područjima, udaljenim područjima ili na otocima (tijekom zime), gotovo sigurno nema mogućnosti za sudjelovanje u aktivnostima mladih. Jedna mlada osoba sudjelovala je u online dramskom programu za mlade i izvijestila da mladi iz udaljenih i ruralnih područja cijene ovaj projekt kao gotovo jedinu priliku za sudjelovanje u aktivnostima mladih.

Moja prijava za sudjelovanje je odbijena zbog nedostatka iskustva. Ne razumijem, ako sam isključen iz takvih inicijativa, kako ću steći iskustvo? Zašto je obrazloženje u organizacijama mladih isto kao i na tržištu rada? (Grčka)

Nije stvar samo u novcu, već i u kontaktima, zanimanju, slobodnom vremenu itd. (o sudjelovanju). (Španjolska)

Ništa ne može zamijeniti komunikaciju uživo, ali ponekad je online sadržaj jednako dobar jer se mogu uključiti mladi iz cijele Hrvatske. (Hrvatska)

ZAKLJUČCI

- Organizacije koje izravno rade s mladima u nepovoljnom položaju imaju dublji uvid u opseg isključenosti i diskriminacije s kojima se mladi suočavaju
- Organizacije koje rade s općom populacijom mladih imaju svijest o važnosti uključivanja vrijednosti poput jednakosti i različitosti u svoj rad te, u isto vrijeme, izražavaju svoju nesigurnost i manjak kompetencija da dopru do mladih u nepovoljnom položaju i uključe ih.
- S iskustvom neprihvaćenosti u širem društvu, mladi ljudi u nepovoljnom položaju skloni su tražiti sigurnost i prihvaćanje unutar vlastitih skupina.
- Neki mladi u nepovoljnom položaju, poput novopridošlih migranata i izbjeglica ili mladih Roma, doživljavaju posebno otežan pristup obrazovnom sustavu i tržištu rada jer se susreću s već postojećim strukturalnim nejednakostima koje su dodatno pojačane jezičnom barijerom.
- Mlade osobe s invaliditetom, iako integrirane u obrazovni sustav, obično nakon završetka formalnog obrazovanja završavaju pod skrbništvom obitelji, te ostaju uskraćene za socijalne situacije i kontakte s vršnjacima.
- Sve zemlje prijavljuju nejednak tretman i rodno pristrano ponašanje prema mladim ženama i muškarcima te diskriminatorno i isključivo ponašanje prema LGBTIQ+ mladima.
- Isključenost i diskriminacija mladih dodatno se pojačava ako istovremeno pripadaju u više skupina u nepovoljnom položaju, na primjer mlada osoba koja ne govori lokalni jezik, živi u udaljenom području i ima različitu rasnu i/ili vjersku pozadinu od većinske populacije.
- Vrlo često samo biti mlada osoba već označava nepovoljan položaj zbog nedostatka statusa, životnog iskustva i moći.
- Stoga organizacije koje rade s mladima i/ili zapošljavaju mlade, ovisno o svojim kapacitetima, profilu i djelokrugu rada, trebaju uložiti (dodatne) napore u provođenju organizacijske i strukturne promjene kako bi postale (još više) inkluzivne prema mladima različitih identiteta i podrijetla.

KLJUČNE PREPORUKE

Osobe koje rade s mladima i mladi iz pet zemalja dali su opsežne preporuke o tome kako njihove organizacije mogu postati ravnopravnije, raznolikije i inkluzivnije, kao i konkretne dobre prakse koje već postoje u tim organizacijama ([preporuke](#) i [primjeri dobre prakse](#) dostupni su na engleskom jeziku).

Neke od ključnih preporuka organizacijama koje rade s mladima o tome kako doprijeti do i uključiti više mladih ljudi različitog podrijetla i identiteta su:

- Provjerite trenutne inkluzivne procese u svojoj organizaciji i koje skupine mladih najviše obuhvaćate svojim aktivnostima. Napravite plan o uključivanju mladih u vašoj zajednici koji su zbog svojih identiteta i/ili podrijetla u nepovoljnom položaju.
- Razvijte ili unaprijedite organizacijsku politiku i/ili protokole koji promoviraju vrijednosti jednakosti, različitosti i uključenosti u konkretne organizacijske prakse.
- Preispitajte postojeće prakse zapošljavanja i razmislite o stvaranju uvjeta za promicanje različitosti prilikom zapošljavanja osoblja i volontera.
- Odaberite horizontalni pristup uvođenju ovih promjena i uključite mlade ljude s kojima radite, kao i zaposlene te volontere u ove procese kako biste osigurali uključivanje percepcije svih dionika. Time će se pridonijeti i osjećaju vlasništva nad promjenama, ali i predanosti svih uključenih u planiranje i uvođenje promjena.
- Uspostavite partnerstva s organizacijama koje rade s osobama koje imaju raznolike identitete i/ili podrijetlo kako biste dobili pristup različitim mladim ljudima te znanju i stručnosti koje njihovo osoblje ima o uključivanju i različitosti.
- Osigurajte mogućnosti stručnog usavršavanja za osoblje i volontere o tome kako biti inkluzivniji, kako se nositi s diskriminirajućim i isključivim situacijama u svom poslu, kako koristiti inkluzivan jezik i kako unaprijediti svoje interkulturalne kompetencije.
- Preispitajte usmenu i pisanu komunikaciju koju vodite kao organizacija te vodite računa o tome da, kad je primjereno, omogućite vidljivost različitih identiteta i podrijetla mladih i njihovih obitelji s kojima radite.
- Pregledajte i prilagodite izravne aktivnosti s mladima, s ciljem osnaživanja svačije predanosti i sposobnosti za jednakost, različitost i uključenost.

To je jednostavna, nadahnjujuća ideja da kada članovi različitih grupa - čak i grupa koje povijesno ne vole jedna drugu - komuniciraju na smislene načine, povjerenje i suosjećanje prirodno cvjetaju kao rezultat, a predrasude padaju u vodu.⁵

⁵ Singal, Jesse. (2017) "The Contact Hypothesis Offers Hope for the World." New York Magazine: The Cut, 10 Feb. 2017. <https://www.thecut.com/2017/02/the-contact-hypothesis-offers-hope-for-the-world.html>

edi-go.eu

Sufinancira
Europska unija

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.